

Pauli Bref Till Titus.

Inledning.

Titus war till börden en Grek (Gal. 2: 1, 3) men omvänd till kristendomen och så fast grundad i evangelii lära, att Paulus kunde använda honom såsom en nyttig medhjelpare i evangelii verk, dels i sitt fällskap, dels såsom sändebud i wigtiga wärf, se 2 Kor. 2: 13; kap. 8: 23; kap. 12: 18; kap. 7: 6, 13. Paulus hade prebitat evangelium och grundat en kristen församling på den stora ön Kreta, som nu kallas Randia, i Medelhafwet; och då han reste derifrån, hade han der qwarlemnadt Titus såsom församlingens föreståndare. Under det Titus war der, skref aposteln till honom detta bref. Folket på Kreta war befant för råhet, lättja och sedesförderf, och till läroembetet der behöfdes en man med utmärkt kraft och Andens gåfwor. Sedan församlingen kommit i ett ordnadtt stid, förenade sig Titus åter med aposteln och stidades af honom från Rom till Dalmatien, se 2 Tim. 4: 10. Kirkehistorien förmäler, att Titus dog såsom biskop eller församlingsföreståndare på Kreta, nittiofyra år gammal. Detta bref är ett apostoliskt herbabref lifasom de två breftwen till Timoteus, hvilka innehålla förestrifter om huru en lärare skall motarbeta all falsk lära, förwara sina ähbrare mot all willfarelse och hwad han bbr instärpa hos kristna af alla stånd och åldrar, så att de både i det inre lifwet och i det yttre lefwernet må wara Kristi rätta lärjungar. Aposteln förmanar till saktmodighet mot de oomvända, wänlighhet mot hwar och en, djupt allwar mot hårdnackade willöandar, och alla dessa förestrifter grundar han på bestämda och fasta trosläror, som anföras. I detta bref så wäl som i alla de öfriga framhjer apostelns brinnande kärlek till Kristus och till församlingen, men denna brinnande kärlek är en werkan af Jesu Kristi outgrundliga barmhertighet, af den kärlek, hwarmed han har älskat oss.

1 Kapitlet.

Besoning. Huru församlingsföreståndare böra wara beskaffade. Judiske irrlärare och deras behandling.

Paulus, Guds tjenare och Jesu Kristi apostel enligt Guds utwalbas tro och kunskap om den sanning, som hör till gudaktighet,

Genom evangelii predikan stola så många som äro utwalde föras till tron och sanningens kunskap. Af sådan tro och kunskap är gudaktighet en nödwändig frukt. Om de utwalda, se Rom. 8: 29.

2 i hopp om ewigt lif, hwilket Gud, som icke kan luga, från ewiga tider har utloswat —

4 Moj. 23: 19. 2 Tim. 2: 13. 1: 9 f.

Före stapelsen blef ensödde Sonen förut beskänd och tog på sig att blifwa menniskoflagets återlöfware, 1 Petr. 1: 20. Och ät honom lofwade Fadren då ewinnerligt lif för alla, som skulle tro på hans namn, se Joh. 17: 2, 3. De troendes hopp hwilar således på ett ewigt löfte, hwilket är lika oföränderligt, som den sannfärbige Guden sjelf.

3 men i sinom tid har han uppenbarat sitt ord genom den predikan, som

blifwit mig ombetrodd efter Guds, wår Frälsares befallning —

Ef. 1: 9. 3: 9. Kol. 1: 26. 1 Tesf. 2: 4.

Se 2 Tim. 1: 10.

4 till Titus, sin sannskyldige son efter gemensam tro. Måd, barmhertighet, frid af Gud Fader och Herren Jesus Kristus, wår Frälsare! 2 Tim. 1: 2.

Titus kallas son lifasom Timoteus, såsom apostelns andeliga barn och såsom en trosfast själsfrände.

5 Fördenfull lemnade jag dig qwar på Kreta, att du skulle ställa i ordning det som fattades och i hwarje stad tillfatta äldste, såsom jag befalde dig,

6 om någon är oförwittlig, en endå hustrus man, har troende barn, hvilka icke äro berpftade för liberlighet ej heller genstörftiga. 1 Tim. 3: 2.

Om äldste, se Ap. G. 11: 30. Äldste och biskopar betydde på den tiden ett och desamma. Se 1 Tim. 3: 2, der aposteln förestrifwit, huru dessa äldste eller biskopar skulle wara beskaffade.

7 Ly en biskop bör wara oförwittlig, såsom Guds förwaltare, icke egentår, icke

ondsinat, icke drinkare, icke våldsam, icke sniken efter slem vinning, 3 Mos. 10: 9.

1 Tim. 3: 2 f. 1 Petr. 5: 2.

8 utan gästfri, det godas wän, tuktig, rättfärdig, helig, återhållsam, Tuktig, d. ä. hofsam, jämsad.

9 hållande sig till det trovärdiga ordet, i öfwerensstämmelse med läran, på det att han må wara mächtig både att förmana genom den helsofamma läran och att tillrättawisa de motstående.

1 Tim. 6: 3. 2 Tim. 1: 13. Tit. 2: 1.

En trogen själsbjörare behöfver slitigt bruka Guds ord för att underhålla sitt andeliga lif, styrkas och stadfästas i tron och föröfva sin andeliga kunskap, på det han må kunna wäcka, undertwisa, lefsga och söda Kristi hjord samt wedberlägga sanningens motståndare.

10 Ty det finnes många genstörtiga, pratmakare och bedragare, i synnerhet de omfurne,

Pratmakare, egentligen pladdrare, kallas de, som tala många och tomma ord. Sådane äro wanligtwis genstörtiga eller egenfinniga, så att de icke wilja lyda sanningen, utan be draga sig själwa och andra med tomma mennistofunder. Sådane sawallrare finnas nu både inom och utom läroståndet.

11 på hwilka man bör stoppa munnen till, de som förwända hela hus, lärande det som icke är tillbörligt, för slem vinnings skull. 2 Tim. 3: 6. Matt. 23: 23.

1 Tim. 6: 5.

Bedragares mun bör tillstoppas med Andens och kraftens bewisning, och med sanningens ljus bör man upplysa deras anhängare, på det de må wända sig ifrån dem.

12 En af dem, en deras egen profet, har sagt: "Kreter lugare städs, ond' djur, onyttiga bukar".

Hedningarne trodde fina poeter och stalder såsom profeter, ty de woro deras förnämste lärare. En vers af stalden Epimenides, som lefwat omkring sex hundra år före Paulus, anföres här, emedan denna hans beskrifning på Kretas folk ännu kunde tillämpas. Rognattighet, djuriskt sinne, lättja och bufsorg utmärkte dessa hedningar, och de som lefwit kristna behöfde starpa warningar mot dessa hedniska tänkesätt och wanor.

13 Detta vittnesbörd är sant. Tillrättawisa dem derföre strängt, på det att de må blifwa sunde i tron

14 och icke hålla sig till Judiska fabler och till sådana mennifers hud, som wända sig från sanningen.

1 Tim. 1: 4. 4: 7. Matt. 15: 9. Kol. 2: 22. Ef. 29: 13.

Att hafwa ren lära och rätt tro är nödwändig till sann fromhet och rättfärdighet i lefwet. Fabler och mennistobud afwika från

sanningen och bidraga mycket att nedfänka menniskan i läga och djuriska tänkesätt, laster och sedesförderf. Se 1 Tim. 4: 3. Kol. 2: 21.

15 Allt är rent för de rena, men för de besmittade och otrogna är intet rent, utan både deras förstånd och deras samwete äro besmittade.

Matt. 15: 11. Luk. 11: 39 f. Ap. G. 10: 15. Rom. 14: 14, 20.

Allt är rent för de rena, är ett ord som gansta ofta mihbrutas både af werldsmenniskor och af wilseförda kristna, såsom om det wore möjligt att hafwa ett rent sinne, fastän man lefwer i synden. Nej! ingen är ren, utan den som genom tron blifwit renad i Jesu blod, och den will icke befäda sig med synder och laster. Meningen är här blott den, att samma kristna icke behöfwa göra sig samwete öfwer hwad mat de äta, såsom judiska irrlärare påstodo, att den lebitiska lagens föreskrifter om ren och oren pån måste hållas öfwen i det nya testamentet. För samwetets skull behöfver en kristen icke anses någonting åttbart såsom orent. Men så länge menniskan är otrogen och i sitt inre oren, så befäda och förhynda hon sig med allt hwad hon åtnjuter och allt hwad hon gör, ty det göres ej i Jesu namn och helgas icke genom bön och tackfägelse, se Kol. 3: 17. Allt som icke är af tro, det är synd, Rom. 14: 23.

16 De säga sig känna Gud, men med gerningarna förneka de honom, emedan de äro wederstygglige och öhörsamme och till all god gerning oduglige.

Jer. 4: 22. 2 Tim. 3: 5. Jud. v. 4.

Ingen lärdom och ingen kunskap om Gud utan sann tro och andeligt lif innebär någon rätt salighetens kunskap. Genom blott kunskap kan ingen wara en rätt kristen och ännu mindre en rätt själaherde. Alla, som lefwa i ottron och synden, äro odugliga till alla goda gerningar, emedan de icke hafwa det sinne, den ande, det hjertelag, den kärlek, som fordras till att göra det godt är inför Gud. Om den otrogne gör en gerning, som i sig sjelf är god, så förörensas den dock genom det syndiga sinnet och den andeliga böden i hjertat; om en orm tager en stön frukt i sin mun, så blir frukten förgiftad. Om den bästa söda tillagas med watten ur en giftig källa, så blir den stadtig.

2 Kapitlet.

Underwisning för olika slag af menniskor. Kädens helgande kraft.

Men tala du sådant, som höfwes den helsofamma läran,

Den helsofamma läran är ewangeli rena lära, som werkar nytt lif, rättfärdighet och helighet. Se 1 Tim. 6: 3.

2 att gamle män böra wara nyltre, wärdige, tuktige, sunde i tron, i kärleken, i tålmodet;

"Öfwer allt, hwarest här står tuft eller tuktig, der märk, att de stola hålla sig förnuftigt,

mättligt och hoffamt". 2. Sunde i tron, i kärleken, i sålamobet måste de vara, så att ingen villfarelse, kärlekslöshet, otålighet eller brist på ståndaktighet förstör deras andeliga helsa.

3 att likaledes gamla qvinnor böra städa sig såsom det anstår heliga, icke klanderjuka, icke begifna på mycket vin, goda lärarinnor

1 Tim. 2: 9. 3: 11. 5: 13. 1 Petr. 3: 3.

4 för att kunna allvarligen tillhålla de unga qvinnorna att älska sina män och sina barn,

5 vara tuktiga, rena, husliga, goda, fina män undergifna, på det att Guds ord icke må blifwa försmäddadt.

1 Mos. 3: 16. 1 Kor. 14: 34. Ef. 5: 22.

Kol. 3: 18. 1 Petr. 3: 1.

Om hustrunas pligt, se Ef. 5: 22. Kol. 3: 18. 1 Petr. 3: 1. Aposteln inskräper, huru nödvändigt det är, att evangelium här goda frukter i det husliga lifvet, i barnens uppfostran o. s. tv., på det Kristi namn må wara prisadt, och äfwen werlden må kunna se, att kristendomen gör menniskorna både goda och lyckliga. I hedendomen woro qvinnorna i träldomsstånd under sina män. Kristendomen återställde dem till deras rätta frihet och tillbörliga ära och rättigheter, men detta skall icke förleda dem att bryta mot Guds ordning, som är, att qvinnan skall i trogen kärlek frivilligt lyda sin man.

6 Förmana likaledes de unge männen att vara tuktige,

7 och wisa dig sjelf i allt såsom ett föredöme i goda gerningar, och wisa i läran renhet, wärdighet, 1 Tim. 4: 12. 1 Petr. 5: 3.

8 sundt och ostraffligt tal, på det att motståndaren må blygas, då han icke har något ondt att säga om oss.

1 Tim. 5: 14. 1 Petr. 2: 12. 3: 16.

Det ord som prebitas, hör vara ostraffligt eller oförwiltigt, så att salighetens rena lära förkunnas i klart sammanhang och med wärdiga uttryck. Men många motståndare finnas, som antasta hellska bibelordet, och då äro de fiender till sanningen sjelf.

9 Förmana tjänarne, att de äro sina herrars undergifne, i allt dem till behag, icke genswarige, Ef. 6: 5. Kol. 3: 22.

1 Tim. 6: 1 f. 1 Petr. 2: 13.

10 icke öarlige, utan bewisande all god trohet, på det att de må pryda Guds, vår Frälsares, lära i alla stycken.

Om tjänarne, se Kol. 3: 22—24. Den ringaste tjänare kan genom sann fromhet, trohet och ödmjukhet wara kristendomens prydnad såsom ett bewis på evangelii werkan i menniskans hjerta och lefwerne.

11 Ly Guds nåd har uppenbarats med frälsning för alla menniskor

1 Tim. 2: 4. Tit. 3: 4 f.

Guds nåd är uppenbarad i Kristus, som är full af nåd och fanning, Joh. 1: 14. Den gifwer frälsning åt alla, som i tron anamma den.

12 och lärer oss att försaka ogudaktigheten och de werldsliga lustarna och lefwa tuktigt och rättfärdigt och gudligt i denna werlden,

Ef. 1: 4. Kol. 1: 22. 1 Joh. 2: 16.

Den frälzande, lifsigiwande nåden upptuktar menniskan för Guds rike, i det den förnär henne att försaka all ogudaktighet och werldslig lusta och lefwa tuktigt, rättfärdigt och gudligt. I dessa ord innefattas alla pligter emot Gud, emot oss sjelfva och emot vår nästa, och de wisa huru stor wiget aposteln lägger på lefwerne hos dem som tro och bekänna sanningen.

13 wäntande det saliga hoppet och uppenbarelsen af den store Gudens och vår Frälsares, Jesu Kristi, härlighet,

1 Kor. 1: 7. Fil. 3: 20.

Det saliga hoppet betydher här den salighet, som Guds barn hoppas. Det är på Jesu härliga uppenbarelse alla troende i hinnerhet hoppas, det är på honom hans församling wäntar såsom en brud på sin brudgumme, ty då skola de rättfärdige uppenbaras med honom i härlighet.

14 hwilken har utgifwit sig sjelf för oss, på det att han skulle återlösa oss från all orättfärdighet och rena åt sig ett egendomsfolk, som bestitar sig om goda gerningar. 2 Mos. 19: 5. Gal. 1: 4. 2: 20.

Ef. 2: 10. 5: 2. Ebr. 9: 14.

Kristi församling, som består af pånyttfödda menniskor, är hans egendomsfolk, hans rike, hans andeliga tempel, hans kropp, renad från synden genom hans blod och förlossad från syndens herrawälde. Dersöre skola de dagligen rena sig från all lödets och andens besmittelse, 2 Kor. 7: 1, wara på sin wakt mot inre och yttre orenhet och besita sig att göra goda gerningar såsom trons och kärleken wert, men icke söta någon egen berömmelse eller förnöjelse deruti, utan göra allt till Herrens ära. Dertill har han utgifwit sig sjelf i döden för oss och köpt oss.

15 Tala sådant, och förmana och bestraffa med all myndighet. Ingen för-
akte dig.

Bestraffa betydher här kraftigt inskräpa, så att man icke tänker att allt är gjort med tal och predikan, utan att man ser till att åhörarne lägga det på hjertat, blifwa kristna och lefwa såsom kristna.

3 Kapitlet.

Åtskilliga förmaningar. Slulönskan.

Påminn dem att wara öfwerheter och myndigheter undergifna, att lyda förmän och wara beredwilliga till allt godt wert, Rom. 13: 1 f. 2 Tim. 3: 17.

1 Petr. 2: 13.

Med öfwerheter och myndigheter menas här den zomerste kejsaren och hans ställhållare. En

Kreta war under Rom's spira, men Kretensjerna woro ansedda såsom upproriska underfåter. De kristna borde med sitt lefverne bewisa, att kristendomen gör trogna och lydiga underfåtan. Märkom, att aposteln förestifwer lydhad, fastän dessa kristna woro under en hebnist öfwerhet.

2 att icke småda någon, icke wara stridslystna, utan fogliga och wisa allt fattmod mot alla mennifkor.

Fil. 4: 5. 2 Tim. 2: 24 f.

Äfwen mot häftiga moifkändare, försmädare och förföljare böra kristna bewisa mildhet och fattmodighet och aldrig tala illa om någon, ej heller inlåta sig i någon kärlekslös strid. Att förhålla sig med sådan kärlek och mildhet fordrar alltid stor förfätsel, men det war i synnerhet swårt på Kreta, se kap. 1: 10—13.

3 Ty äfwen wi woro fordom oförständiga, ohörsamma, willfarande, trålande under mångahanda begärefser och lustar, lefwande i ondskan och afund, afstywarda, hatande hwarandra.

1 Kor. 6: 11. Ef. 2: 1 f. 5: 8. Kol. 3: 7.

1 Petr. 4: 3.

Innan Gud förbarmade sig öfwer oss, woro äfwen wi lika med dem, som nu för sanningens skull äro våra fiender, derföre böra wi så mycket mera hafwa medlidande med dem, bewisa dem fattmodighet och tålmod, samt bedja för dem och tacka Gud, att han har af stor nåd rymt våra själar ur den onda werlden, den andeliga döden och det ewiga förderwet.

4 Men då Guds, vår Frälsares, godhet och mennifkärlek uppenbarades,

Tit. 2: 11.

Om uppenbarelsen af Guds nåd och kärlek till mennifkorna genom Jesus Kristus, se kap. 2: 11. Joh. 1: 14.

5 Frälste han oss, icke för rättfärdighetens gerningar skull, hvilka wi hade gjort, utan efter sin barmhertighet, genom ett bad till ny födelse och en förnyelse af den Helige Ande,

Rom. 3: 20. 4: 6. 9: 11. 1: 6. Gal. 2: 16.

Ap. G. 15: 11. Ef. 2: 8. 2 Tim. 1: 9.

Joh. 3: 5. Ef. 5: 26.

De pånyttfödda mennifkorna äro redan sanna, emedan de hafwa Kristus ihjell, det nya lifwet, Andens pant och äro Guds barn. Men detta har icke stett för någon rättfärdighets skull, som sunnits hos dem, utan af Guds fria förbarmande. Af nåden ären I frälsta genom tron, och det icke af eder, Guds gåfwa är det, Ef. 2: 8. Badet till ny födelse är det heliga dopet. Det kallas bad, emedan watten är en bild af själen's rening genom Jesu blod. Då i den första kristna församlingen äldre mennifkor döptes, fordrades lefwande kunskap och sann tro, och då war med döpfelens sagrament den Helige Andes förnyelse förenad. Då i war kyrka alla döpas såsom barn, så gifwes i döpfelens sagrament den Helige Andes nåd såsom ett frö eller utgåde till andeligt och ewigt lif, men till denna början behöfmes alltid widare den Helige Andes

förnyelse, som måste följa på dopet och forsfättas genom hela lifstiden, och om icke denna förnyelse sker, är döpfelsen af ingen nytta. Här talar aposteln om kristna, som äro Guds barn genom tron.

6 Hvilken han rikligen utgöt öfwer oss genom Jesus Kristus, vår Frälsare, Gef. 36: 25. Joel 2: 28. Ap. G. 2: 33.

Rom. 5: 5.

Kristus har åt oss förwärfwat både syndernas förlåtelse och den Helige Andes pånyttföbände, helgande, saliggörande nåd, så att det är för hans skull och genom honom den Helige Ande blifwer utgjuten i mennifkors hjertan. Döpfelsenåden kan quäfwas, hwilket merendels sker, men den går dock icke förlorad, utan i himmelns hos Gud är både barnskäpet och arfwedelen i behåll, så framt den döpte will såsom den förlorade sonen komma tillbaka, och emottaga den på nytt. Den som omwänder sig, och tror på Guds Son, blifwer en ny menniska och får igen den förspilda nåden samt blifwer på nytt Guds barn och himmelrikets arfwinge; den Helige Ande blifwer då på nytt forsfarande hans lefwagare och hugswalare.

7 på det att wi, rättfärdiggjorda genom hans nåd, skulle efter hoppet blifwa arfwingar till ewigt lif. Rom. 8: 23 f.

Denna rättfärdighet genom nåden undfår mennifkan genom tron på Guds Son. I dopet blifwer den wid löftets tillsägelse meddelad, men om den döpte icke genom nåden blifwer beständande i forsfarande andelig lifsutwedling i sann och lefwande tro, så förfäpilles denna rättfärdighet. Den kan genom bättring och tro återwinnas, men forskar icke hos den döpte längre än tron och det andeliga lifwet finnes i hjertat, och då en till åren kommen menniska går ur tiden utan denna tro och utan detta lif i Kristus, så har hon ingen nytta af sin döpfelse, utan döer i synden och är förtappad. På denna rättfärdighet i Kristus beror de trognas hopp om det ewiga lifwets oförgångliga arfwedel, de äro arfwingar, derföre att de äro Guds barn.

8 Det är ett fast ord, och derom will jag att du gifwer en kraftig försäkran, på det att de som tro på Gud må winnlägga sig att öfwa goda gerningar. Sådant är godt och nyttigt för mennifkorna.

På otaliga ställen infärper aposteln huru nödwändigt det är, att de, som hafwa tron, beslita sig om goda gerningar och derigenom gifwa ett godt föredöme för andra. Så lyse edert ljus inför mennifkorna, att de må se edra goda gerningar och prisfa eder Faber, som är i himmelen, Matt. 5: 16.

9 Men undwik dårattiga spörsmål och slägtregister och twister och strider om lagen; ty de äro onyttiga och säfångliga.

Ef. 1 Tim. 1: 4.

1 Tim. 1: 4. 4: 7. 6: 20. 2 Tim. 2: 23.

Tit. 1: 4.

10 Wisa från dig en partimenniska,

sedan hon en eller två gånger blifwit warnad, Matt. 18: 17. Rom. 16: 17.

2 Tesf. 3: 6. 2 Tim. 3: 5. 2 Joh. v. 10.

11 wetande, att en sådan är förwänd och fördömer sig sjelf med sin synd.

En partimenniska är en sådan, som med dåraktiga försmål m. m., twister eller willfarelser gör förändring och parti i Kristi församling. Men om en hel kyrka är nedsjunken i willfarelse eller andelig böd, så uppstår förändring just genom sanningen. Så blef Luther kallad en lättare, och den rena läran kallades lättteri af de påstofta. Så snart en kyrka är nedsjunken i werldslighet, så kallas det willfarelse, lättteri, parti, då några wilja bortwända sig från den breda och wandra på den smala wägen. — De som sela i läran, stola först warnas på kristligt sätt, och om detta icke hjälper skall man afwiisa dem, men något werldsligt straff föreskrifwes icke och är icke tillåtet. Den som öfwergifwer sanningen fäller domen öfwer sig sjelf.

12 När jag sänder Artemas eller Tyktus till dig, så skynda att komma till mig i Nikopolis, ty jag har beslutit att der tillbringa wintern.

Tre städer hade namnet Nikopolis, men här menas troligen den, som låg i Makedonien.

13 Utrusta sorgfälligt Senas, den lagflose, och Apollos till deras resa, på det att intet må fattas dem.

Desse män woro således på Kreta, och aposteln beder Titus draga förborg derom att de blefwo utrustade till reisan.

14 Och må äfwen de våra lära sig att, för de nödwändiga behofwen, öfwa goda gerningar, på det att de icke må wara utan frukt.

De kristna skulle bidra till desse lärarens fortkomst och i öfrigt bewisa kristlig wälwilja, då behofwet påkallade.

15 Alla som äro hos mig helsa dig. Helsa dem som älska och i tron. Nåden ware med eder alla! Amen.

Sann tro werkar kärlek och inbördes förening i Kristus. De troende äro medborgare med de heliga och Guds husfolk och helsa hwarandra såsom andeliga blodsörwandter och bröder. Förbön och tillöstan af nåd lærer och aposteln med sitt exempel såsom en werkan af benna brödrakärlet i församlingen i alla tider.